

POSTANOWIENIE

Dnia 9 maja 2008 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Jolanta Strusińska-Żukowska

w sprawie z powództwa W. R.

przeciwko Szpitalowi [...] w G.

o odszkodowanie,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 9 maja 2008 r.,

na skutek skarg kasacyjnych powoda oraz strony pozwanej od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 25 stycznia 2007 r.,

- 1) odmawia przyjęcia obu skarg kasacyjnych do rozpoznania;**
- 2) koszty postępowania kasacyjnego między stronami wzajemnie znosi.**

Uzasadnienie

Wyrokiem z dnia 25 stycznia 2007 r. Sąd Apelacyjny - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych zmienił zaskarżony przez powoda wyrok Sądu Okręgowego – Sądu Pracy w G. z dnia 31 marca 2006 r. w ten sposób, że zasądził od pozwanego Szpitala [...] na rzecz W. R. odszkodowanie w kwocie 43.886,48 zł z ustawowymi odsetkami, oddalając powództwo w pozostałym zakresie.

Skargi kasacyjne od powyższego wyroku wywiodły obie strony.

Powód zaskarżył go w części, tj. w pkt II oraz III i IV, zarzucając naruszenie prawa materialnego przez błędną wykładnię art. 44a ust. 1 pkt 3 w związku z ust. 7 ustawy z dnia 30 sierpnia 1991 r. o zakładach opieki zdrowotnej oraz niewłaściwe

zastosowanie tego przepisu, a także przez błędną wykładnię art. 33 k.p., jak również naruszenie przepisów postępowania w postaci art. 322 k.p.c., co miało istotny wpływ na wynik sprawy. Opierając skargę na takich podstawach, powód wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku co do pkt II i w konsekwencji pkt III i IV oraz przekazanie sprawy Sądowi Apelacyjnemu w tym zakresie do ponownego rozpoznania z pozostawieniem temu Sądowi rozstrzygnięcia o kosztach postępowania kasacyjnego.

Skarżący wniósł o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na podstawie art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. z uwagi na to, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne oraz na podstawie art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c., bowiem skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Strona pozwana zaskarżyła wyrok w całości, zarzucając mu naruszenie prawa materialnego, tj. przepisu art. 44a ust. 5 w związku z ust. 3 ustawy z dnia 30 sierpnia 1991 r. o zakładach opieki zdrowotnej, przepisu art. 471 k.c. w związku z art. 300 k.p., przepisu art. 471 k.c., a także przepisu art. 481 § 1 k.c. oraz przepisów postępowania w postaci art. 233 k.p.c. i art. 381 k.p.c. Opierając skargę na takich podstawach, pozwana wniosła o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy Sądowi Apelacyjnemu do ponownego rozpoznania oraz rozstrzygnięcia o kosztach postępowania, ewentualnie o uchylenie tego wyroku i orzeczenie co do istoty sprawy poprzez oddalenie powództwa w całości, a także o zasądzenie od powoda zwrotu kosztów postępowania.

Skarżąca wniosła o przyjęcie skargi do rozpoznania na podstawie art. 398⁹ § 1 pkt 1, 2 i 4 k.p.c., powołując się na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego, potrzeby wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości oraz na okoliczność, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Sąd Najwyższy zważył co następuje:

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. W związku z tym

wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powinien wskazywać, że zachodzi przynajmniej jedna z okoliczności wymienionych w powołanym przepisie i zawierać argumenty na poparcie tego twierdzenia.

W rozpoznawanej sprawie wnioski o przyjęcie do rozpoznania skarg kasacyjnych obu stron zostały oparte na przesłankach wymienionych w art. 398⁹ § 1 pkt 1 i 4 k.p.c., gdyż skarżący wskazali na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego oraz na to, że ich skargi kasacyjne są oczywiście uzasadnione. Strona pozwana powołała się dodatkowo na potrzebę wykładni przepisów budzących poważne wątpliwości (art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.).

Zgodnie z dotychczasowym orzecnictwem Sądu Najwyższego, przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania z uwagi na występujące w sprawie zagadnienie prawne wymaga sformułowania takiego zagadnienia oraz przedstawienia argumentów prawnych, które wykażą możliwość różnorodnej oceny zawartego w nim problemu. Natomiast powołanie się na przesłankę wynikającą z art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. wymaga od skarżącego określenia, które przepisy wymagają wykładni Sądu Najwyższego, ze wskazaniem, na czym polegają związane z tym poważne wątpliwości, lub z przedstawieniem rozbieżności występujących w orzecnictwie sądów (por. np. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 11 stycznia 2002 r., III CKN 570/01, Biuletyn SN z 2002, nr 7, s. 10). Nie istnieje przy tym możliwość stwierdzenia, że w sprawie występuje zagadnienie prawne lub zachodzi potrzeba wykładni przepisów prawa, jeżeli Sąd Najwyższy zajął już stanowisko w kwestii prawnej prezentowanej przez skarżącego i wyraził swój pogląd we wcześniejszych orzeczeniach, a nie zachodzą żadne okoliczności uzasadniające zmianę tego poglądu (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 16 stycznia 2003 r., I PK 230/02, Prokuratura i Prawo 2003 nr 10). Tego rodzaju sytuacja występuje zaś w sprawie niniejszej. Problem prawny przedstawiony przez powoda jako „rozstrzygnięcie charakteru zatrudnienia kandydatów wybranych w drodze konkursu na stanowisko ordynatora wynikających z art. 44a ust. 1 pkt 3 w związku z ust. 7, a także ust. 7a ustawy z dnia 30 sierpnia 1991 r. o zakładach opieki zdrowotnej (...), a przy tym odpowiedzi na pytanie, czy z przepisu art. 44a ust. 1 pkt 3 w związku z ust. 7 ustawy o zoz wynika – w porównaniu z art. 44a ust. 7a ustawy o zoz – stabilność stosunku pracy w terminie określonym w ustawie, w szczególności zaś,

czy z przepisu art. 44a ust. 1 pkt 3 w związku z ust. 7 ustawy o zoz wynika obowiązek nawiązania stosunku pracy z kandydatem wybranym w drodze konkursu na stanowisko ordynatora na czas określony 6 lat (...)", zaś przez stronę pozwaną jako pytanie o to, czy „w świetle przepisów art. 44a ust. 5 ustawy z dnia 30 sierpnia 1991 r. o zakładach opieki zdrowotnej (...) w związku z ust. 3 tego przepisu, na zakładzie opieki zdrowotnej organizującym postępowanie konkursowe ciąży bezwzględny obowiązek zatrudnienia osoby wyłonionej w drodze konkursu przeprowadzonego na stanowisko ordynatora oddziału” budził bowiem wątpliwości, w związku z czym zaistniała potrzeba rozstrzygnięcia tego zagadnienia przez Sąd Najwyższy, który w uchwale z dnia 23 listopada 2001 r., III ZP 16/01 (OSNP 2002 nr 12, poz. 283) wyraził pogląd, że przepis art. 44a ust. 5 ustawy z dnia 30 sierpnia 1991 r. o zakładach opieki zdrowotnej (Dz.U. Nr 91, poz. 408 ze zm.) jest podstawą żądania nawiązania stosunku pracy z zakładem opieki zdrowotnej przez osobę wybraną w drodze konkursu. Takie samo stanowisko zajął Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 9 grudnia 2004 r., II PK 79/04 (OSNP 2005 nr 13, poz. 194), zgodnie z którym kierownik publicznego zakładu opieki zdrowotnej ma obowiązek zawarcia umowy o pracę z kandydatem na stanowisko ordynatora oddziału ważnie wybranym w postępowaniu konkursowym (art. 44a ust. 5 ustawy z dnia 30 sierpnia 1991 r. o zakładach opieki zdrowotnej, Dz.U. Nr 91 poz. 408 ze zm.).

W dotychczasowym orzecznictwie Sądu Najwyższego rozstrzygnięty został już zatem problem prawny sygnalizowany przez skarżących, a że nie zachodzą żadne okoliczności uzasadniające zmianę tego poglądu, nie ma możliwości uznania, iż kwestia ta aktualnie stanowi istotne zagadnienie prawne w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., bądź że istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych w tym zakresie, na którą wskazywała strona pozwana, skoro ujawnione na ich tle wątpliwości były już przedmiotem rozważań Sądu Najwyższego, który rozstrzygnął je uchwałą, akceptowaną w innych orzeczeniach tego Sądu.

Brak jest także podstaw do przyjęcia, że powód wykazał potrzebę zaangażowania Sądu Najwyższego w tej sprawie, przedstawiając jako problem prawny pytanie o to, czy „przepis art. 44a ust. 1 pkt 3 w związku z ust. 7 ustawy o zoz stwarza podstawę wcześniejszego rozwiązania stosunku pracy, jeżeli tak, to w jakim trybie, przy tym czy przepis ten stwarza podstawę wcześniejszego

rozwiązania stosunku pracy bez możliwości wypowiedzenia bez odszkodowania, z przyczyn leżących po stronie pracodawcy; ponadto w jakich okolicznościach taka umowa o pracę może być wcześniej rozwiązana w trybie wypowiedzenia; czy rozwiązanie w drodze wypowiedzenia stosunku pracy nawiązanego na 6 lat z kandydatem wybranym w drodze konkursu na stanowisko ordynatora może nastąpić wyłącznie na podstawie art. 44a ust. 1 pkt 3 w związku z ust. 7 ustawy o zoz, czy też na podstawie art. 44a ust. 1 pkt 3 w związku z ust. 7 ustawy o zoz w związku z art. 30 pkt 4 k.p. w związku z art. 33 k.p.” Jak wskazano wyżej, powołanie się na przesłankę „przedsądu”, o której mowa w art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., wymaga bowiem sformułowania zagadnienia prawnego oraz przedstawienia argumentów, które wykażą możliwość różnorodnej oceny zawartego w nim problemu. Skarżący tymczasem postawił pytanie, które w istocie nie zawiera żadnego problemu prawnego. Ustawa z dnia 30 sierpnia 1991 r. o zakładach opieki zdrowotnej (jednolity tekst: Dz.U. z 2007 r. Nr 14, poz. 89 ze zm.) nie zawiera przepisów dotyczących rozwiązania umowy o pracę zawartej na czas określony z osobą wyłonioną w drodze konkursu na stanowisko ordynatora, poza jej art. 44a ust. 7a, zgodnie z którym stosunek pracy nawiązany z kandydatem wybranym na stanowisko ordynatora - kierownika kliniki oraz ordynatora - kierownika oddziału klinicznego może być rozwiązany na wniosek kierownika zakładu, a który to przepis z uwagi na okoliczności faktyczne niniejszej sprawy nie znajduje w niej zastosowania. W myśl natomiast art. 5 k.p., jeżeli stosunek pracy określonej kategorii pracowników regulują przepisy szczególne, przepisy kodeksu stosuje się w zakresie nie uregulowanym tymi przepisami. Skoro więc ustawa o zakładach opieki zdrowotnej nie zawiera przepisów dotyczących rozwiązania umowy o pracę zawartej z ordynatorem wyłonionym w drodze konkursu, zastosowanie w tym zakresie znajdują przepisy Kodeksu pracy, jak również przepisy ustaw regulujących szczególne zasady rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy, tj. w okresie objętym sporem – ustawy z dnia 28 grudnia 1989 r. o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn dotyczących zakładu pracy (jednolity tekst: Dz.U. z 2002 r. Nr 112, poz. 980 ze zm.), a aktualnie - ustawy z dnia 13 marca 2003 r. o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami

stosunków pracy z przyczyn nie dotyczących pracowników (Dz.U. Nr 90, poz. 844 ze zm.).

Kwestia przedstawiona przez skarżącego powoda nie może zatem świadczyć o tym, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., bo ocena sformułowanego w niej problemu nie nasuwa wątpliwości w stopniu wymaganym przez tę przesłankę „przedsądu”.

Zdaniem Sądu Najwyższego, nie można uznać również, że o potrzebie rozpoznania skargi kasacyjnej powoda mogłyby świadczyć przedstawione jako zagadnienie prawne wątpliwości co do tego, „czy zmiana organizacyjna polegająca na zastąpieniu stanowiska ordynatora oddziału w zakładzie opieki zdrowotnej stanowiskiem kierownika oddziału w takim zakładzie (bez przeprowadzenia konkursu na stanowisko kierownika oddziału, a zatem przeprowadzenia reorganizacji w zakładzie niezgodnie z prawem) i jednoczesnym utrzymaniem stanowiska pełniącego obowiązki ordynatora oddziału uzasadnia wcześniejsze wypowiedzenie ordynatorowi umowy o pracę zawartej na czas określony 6 lat w świetle przepisów ustawy o zakładach opieki zdrowotnej, w szczególności art. 44a ust. 1 pkt 3 w związku z ust. 7 ustawy o zoz oraz art. 10 ust. 1 w związku z art. 5 ust. 7 ustawy z dnia 13 marca 2003 r. o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn nie dotyczących pracowników”, albowiem w istocie stanowią one zarzut nieprawidłowego zastosowania wymienionych przez skarżącego przepisów do ustalonego w sprawie stanu faktycznego, co mogłoby być postrzegane jako zbędne powielanie podstaw kasacyjnych, gdyby nie to, że skarga kasacyjna nie została oparta na zarzucie naruszenia art. 10 ust. 1 w związku z art. 5 ust. 7 ustawy o szczególnych zasadach rozwiązywania z pracownikami stosunków pracy z przyczyn nie dotyczących pracowników, co dodatkowo uniemożliwia uznanie tych okoliczności za uzasadniające wniosek o rozpoznanie skargi kasacyjnej. Konieczność rozstrzygnięcia zagadnienia odnoszącego się do stosowania określonego przepisu, którego naruszenie nie jest podstawą tej skargi, nie może przemawiać za przyjęciem skargi do rozpoznania, skoro zgodnie z art. 398¹³ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy rozpoznaje skargę kasacyjną w granicach zaskarżenia oraz w granicach podstaw. Niemożliwe jest więc przyjęcie skargi do rozpoznania ze względu na

okoliczności, które wykraczają poza podstawy tego środka zaskarżenia, a więc nie mogą być uwzględnione przy jego rozpoznaniu. Uwaga ta odnosi się również do kolejnego zaprezentowanego przez powoda zagadnienia, polegającego „na rozstrzygnięciu, czy Sąd – na podstawie przepisów Kodeksu postępowania cywilnego, w szczególności art. 231 k.p.c. – może przyjąć domniemanie, tj. uznać za ustalone fakty mające istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy, jeżeli wnioski takie można wyprowadzić jedynie na podstawie stanu faktycznego, jaki według Sądu powinien być nastąpić zgodnie z przepisami prawa, a jaki w rzeczywistości nie wystąpił”, albowiem jego skarga kasacyjna nie opiera się na zarzucie naruszenia art. 231 k.p.c. Ta przedstawiona przez wnoszącego skargę przyczyna jej rozpoznania jest zatem nieodpowiednia do zakresu sprawy poddanej do rozpoznania w trybie skargi.

Jeżeli natomiast przesłanką wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania jest twierdzenie skarżącego, iż skarga jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁴ § 1 w związku z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.), powinien on w uzasadnieniu wniosku zawrzeć wywód prawny wskazujący, w czym wyraża się ta „oczywistość” i przedstawić argumenty na poparcie tego twierdzenia.

Uzasadnienia wniosków o przyjęcie skarg obu stron w niniejszej sprawie do rozpoznania nie zawierają zaś żadnych argumentów na poparcie twierdzenia o ich oczywistej zasadności, zwłaszcza biorąc pod uwagę, że rozpoznanie skargi kasacyjnej następuje tylko z przyczyn kwalifikowanych, gdyż tylko one decydują o wyniku „przedsądu”. Powołanie się na przesłankę zawartą w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. zobowiązuje zatem skarżącego do przedstawienia wyводу prawnego, uzasadniającego jego pogląd, że skarga jest oczywiście uzasadniona, przy czym, o ile dla uwzględnienia skargi kasacyjnej wystarczy, że jej podstawa jest usprawiedliwiona, to dla jej przyjęcia do rozpoznania konieczne jest wykazanie kwalifikowanej postaci naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego polegającej na jego oczywistości, widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 16 września 2003 r., IV CZ 100/03, LEX nr 82274). Nie spełnia tego wymagania stwierdzenie w uzasadnieniu wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej powoda do rozpoznania, że „orzeczenie Sądu drugiej instancji (...) wydane zostało w sposób

naruszający prawo, tj. art. 44a ust. 1 pkt 3 w związku z ust. 7 ustawy o zakładach opieki zdrowotnej”, podobnie jak stwierdzenie pozwanej, że „wszystkie podniesione w skardze kasacyjnej podstawy są oczywiście uzasadnione” oraz że „wyrok Sądu Apelacyjnego (...) oczywiście narusza prawo cywilne materialne i przepisy proceduralne i nie wyjaśnia wielu ważkich kwestii”. Z takiego zarzutu pozwanej nie wynika bowiem ani dlaczego, ani jakie konkretnie przepisy naruszył Sąd drugiej instancji. Podstawy skargi kasacyjnej nie podlegają badaniu na tym etapie postępowania przed Sądem Najwyższym, w związku z czym o tym, że skarga jest oczywiście uzasadniona nie może decydować argumentacja zawarta w uzasadnieniu jej podstaw, co w konsekwencji oznacza, iż skarżąca nie uzasadniła swojego wniosku o przyjęcie do rozpoznania skargi z uwagi na występowanie tej przesłanki „przedsądu”. Natomiast powód w uzasadnieniu swojego stanowiska o oczywistej zasadności skargi zbędnie powielił motywy pierwszej podstawy kasacyjnej, bowiem nie przytoczył żadnych argumentów wskazujących na kwalifikowane, oczywiste, widoczne „na pierwszy rzut oka” naruszenie zaskarżonym wyrokiem art. 44a ust. 1 pkt 3 w związku z ust. 7 ustawy o zakładach opieki zdrowotnej.

Skarżący nie zdołali zatem wykazać, że zachodzi potrzeba rozpoznania ich skarg przez Sąd Najwyższy, wobec czego z mocy art. 398⁹ k.p.c. i art. 398²¹ w związku z art. 100 k.p.c., należało postanowić jak w sentencji.